

[Lietuvos skautijos jaunimo programa](#)

Laukiniai įgūdžiai

Saugumo įgūdis (gebėjimai)

Čia rasite gebėjimus, kuriuos ugdomi skautai, gilinantys saugumo įgūdį.

Laukiniai įgūdžiai – viena iš LS jaunimo programos veiklų.

Turiningoje ir išsamioje skautiškoje programoje yra visos šios veiklos:

- Veiklos bendruomenėje
- Laukiniai įgūdžiai
- Gerieji darbeliai

Saugumo įgūdis

Pasiekiau lygmenį, kai:

- Parodžiau vienetui savo pasiekimus...
- ...aptariau juos su vieneto skautais...
- ...ir su vadovu.

1 lygmuo

- Žinau, kur yra vaistinėlės (namuose, skautiškame būkle) bei kas atsakingas už mediciną stovykloje.
- Klausydama(s) stovyklos ar žygio saugumo instruktažo, pasitikrinu, ar viską supratau, ir paklašiu vadovo, jei kas neaišku.
- Papasakoju, kokie nelaimingi atsitikimai gali nutikti stovyklaujant ir žinau, kad visada pirmiausia turiu informuoti vadovą.
- Papasakoju, ką daryčiau, jei nutiktų nelaimė mieste: pirmiausia kreipčiausi į suaugusiuosius, paaiškinčiau, kas nutiko, o jeigu jų nėra, skambinčiau pagalbos numeriu 112 ir papasakočiau apie nelaimingą atsitikimą. Nelaimės atveju turiu būti drąsus ir žinoti, kad policija, greitoji medicininė pagalba, bei ugniagesiai gelbėtojai yra visuomet nusiteikę padėti ir jų bijoti nereikia.
- Norėdama(s) atsiskirti nuo grupės, visuomet informuoju vadovą, kad jis žinotų, kur aš esu.
- Žinau savo ir savo artimųjų, vieneto vadovų adresus, mintinai išmokstu savo artimųjų ir savo telefono numerius.

2 lygmuo

- Padedama(s) šeimos narių, susipažįstu su namų vaistinėle, padedama(s) vadovo (vadovės) - su pastovyklės ar skautų būklo vaistinėle. Žinau, kurios vaistinės priemonės kam naudojamos, kurių priemonių neturėčiau naudoti be suaugusiųjų priežiūros.
- Moku susitvarkyti mažą įpjovimą, nubrozdinimą ar nusideginimą - visais atvejais pirmiausia reikia išvalyti žaizdą su tam skirtomis priemonėmis, ją dezinfekuoti ir tuomet pagal žaizdos tipą ir dydį užklijuoti pleistrą ar naudotis tvarsčiu.
- Pasidomiu, kokie chemikalai naudojami buityje, ir žinau, kaip tinkamai su jais elgtis, - jų negeriu ir nepilu ant kūno.
- Savo šeimai ir vienetui papasakoju, ką daryčiau namuose ir stovykloje, jei susidarytų krizinė situacija. Laikausi pagrindinės taisyklės - nepasimesti ir nepanikuoti, blaiviai vertinti situaciją ir nedelsiant ieškoti vyresnių žmonių pagalbos.
- Papasakoju, ką daryčiau užsidegus drabužiams: greitai nusirengti degantį drabužį, jei to negaliu padaryti - griūti ant žemės ir voliotis ties ugnies židiniu, kad užgesinčiau ugnį. Jeigu užsidegtų draugo drabužiai, ieškoti audeklo ir bandyti uždengti ugnį.
- Galiu skirtingais būdais iškviesti pagalbą ar perduoti pavojaus signalą. Žinau, kaip elgtis paskambinus į BPC.

Saugumo įgūdis

Pasiekiau lygmenį, kai:

- Parodžiau vienetui savo pasiekimus...
- ...aptariau juos su vieneto skautais...
- ...ir su vadovu.

3 lygmuo

- Parodau, kaip suteikčiau pirmąją pagalbą esant kraujuojančiai žaizdai (stabdyti kraujavimą) ar nualpus (žmogų paguldyti pavėsyje, atlaisvinti kvėpavimo takus, vandeniu šaldyti pakaušį).
- Išmanau, kaip padėti žmogui šoko būsenoje: jis labai sunerimęs ir jo kvėpavimas padažnėjęs, todėl stengiuosi jį nuraminti ir kartu su juo giliai kvėpuoju.
- Atpažįstu pavojingus elektros šaltinius, moku jų išvengti, apeiti (el. piemenys, el. skydinės, el. priegos taškai buityje, atviri laidai, baterijos...)
- Esant audrai išeinu į atvirą vietovę, jeigu yra aplinkui tvirtų statinių, slepiuosi juose.
- Parodau, ką daryčiau, jei šalia manęs kam nors nutiktų didesnis nelaimingas įvykis: iškart informuočiau vadovą ir pagal galimybes suteikčiau pirmąją pagalbą.
- Moku naudotis laidiniu telefonu.
- Moku fonetinę abėcėlę ir galiu ja naudodamasi(s) padiktuoti savo vardą.
- Galiu paaiškinti radijo ryšio veikimo principą ir gebu kalbėtis tarp dviejų radijo stotelių.
- Moku perduoti informaciją švilpesiais
- Moku savarankiškai surasti norimo adreso pašto kodą.

4 lygmuo

- Įtarus apsinuodijimą, geriu daug vandens, kad paskatinčiau vėmimą ir išvalyčiau skrandžio turinį. Aiškinuosi, dėl ko galėjo kilti apsinuodijimas.
- Išmanau, jog nušalimo atveju audiniai turi būti atšildomi palaipsniui, bet ne staigiai (pvz. po karštu vandeniu). Nudegus, pažeistą vietą šaldau.
- Žinau, kas sudaro vieneto vaistinėlės inventorių, kur jis laikomas ir kaip juo naudotis.
- Vienetui papasakoju, ką daryčiau pastebėjęs (pastebėjusi) gaisrą.
- Įvardinu 10 pavojų kurie gali ištikti stovyklaujant.
- Moku iškviesti gelbėjimo tarnybas turėdama(s) telefoną ir be jo.
- Žinau, kur yra artimiausia mano gyvenamajai vietai civilinės saugos slėptuvė, policijos komisariatas, ligoninė, vaistinė, gaisrinė ir kaip į ten patekti.
- Mintinai moku ir laisvai operuoju fonetine abėcėle.
- Moku užmegzti ir patikrinti radijo ryšį. Žinau pagrindines radijo ryšio palaikymo procedūras ir eterio etiketo principus.

Saugumo įgūdis

Pasiekiau lygmenį, kai:

- Parodžiau vienetui savo pasiekimus...
- ...aptariau juos su vieneto skautais...
- ...ir su vadovu.

5 lygmuo

- Parodau, kaip gamtoje pritaikyčiau turimus pirmosios pagalbos gebėjimus.
- Gebu tiksliai įvardinti, kas įvyko nelaimingo atsitikimo metu.
- Per stovyklą visada žinau, kur artimiausia ligoninė, policija, gaisrinė ir kaip susisiekti su girininku.
- Parodau, kaip padėčiau savo pastovyklei pasiruošti artėjančiai audrai: surinkčiau palaidą inventorių, įtempčiau palapines, tentus, parodyčiau, kur slėptis (ne po medžiais), instruktuočiau metalinius daiktus laikyti atokiau ir t.t.
- Reguliariai susirašinėju su draugu ar kitu skautu (siektina - užsieniečiu) paštu.
- Savo pasirinktu būdu užšifruoju ir dešifruoju pranešimą.
- Per stovyklą ar kitą renginį suorganizuoju ryšio palaikymo radijo ryšiu sistemą. Paruošiu stoteles ir suvedu dažnius, instruktuoju bei paskirstau šaukinius, apmokau dalyvius.

6 lygmuo

- Sudarau stovyklose ir žygiuose dažnai pasitaikančių traumų ir negalavimų sąrašą, susitinku su mediku (medike) ir išsiaiškinu, kokią pirmąją pagalbą galiu suteikti kiekvienu atveju.
- Susitinku su savo bendruomenės saugumo institucijos atstovu (galiu susitikti su skiltimi, pasikviesti į sueigą, apsilankyti institucijoje) - gaisrininku, policininku, greitosios pagalbos mediku, gelbėtoju, viešojo saugumo atstovu. Aptariu jo bei savo asmenines atsakomybes, pareigas, susipažįstu su jo(s) sričiai būdingų krizinių situacijų pavyzdžiais.
- Perskaitau KAM knygą „Ką turime žinoti apie pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms ir karo metui“, su šeima aptariu veiksmus nelaimės atveju ir surenku atsargas bei svarbiausius daiktus, reikalingus evakuojantis arba nelaimės metu liekant namie.
- Paruošiu atmintinę 2 krizinėms situacijoms stovyklų metu.
- Pravedu informacinę sueigą apie pasirengimą krizinėms situacijoms už save jaunesniems arba mažiau patyrusiems skautams.
- Savarankiškai suplanuoju ir suorganizuoju sueigą apie ryšius nuotoliniu būdu vienu metu naudodamasis bent dviem skirtingomis ryšio linijomis. (Pvz. vaizdas - web cam, garsas - telefonu, tekstas - el. paštu ir pan.)
- Padedant vietos radijo mėgėjams ar savarankiškai sudalyvauju tarptautiniame skautų radijo mėgėjų/internetiniame renginyje JOTA-JOTI (Jamboree-on-the-air / Jamboree-on-the-Internet).
- Pats (pati) sukuriu pranešimo šifravimo sistemą ir išmoku ją naudoti skilties narius.

Saugumo įgūdis

Pasiekiau lygmenį, kai:

- Parodžiau vienetui savo pasiekimus...
- ...aptariau juos su vieneto skautais...
- ...ir su vadovu.

7 lygmuo

- Vienos savaitės ar ilgesnėje stovykloje vykda mediko pareigas.
- Organizavau ar padėjau tikroje arba simuliutoje gelbėjimo operacijoje.
- Asmeniniame automobilyje įsirengiu CB radio stotelę arba naudojuosi skaitmeniniu analogu (Zello ar pan. programėle).
- Gebu mobilizuoti visą stovyklą ekstremalios situacijos metu. Tunto arba krašto stovyklos komandą apmokau, kaip elgtis iškilus tokiai situacijai.
- Išklausu pirmosios pagalbos ir sveikatos žinių kursą ir įgyju kompetenciją žymintį pažymėjimą.
- Tunto, krašto arba Lietuvos skautijos mastu pravedu mokymus viena iš "Ne(s)svarbu" temų.

8 lygmuo

- Gaunu tarptautinę radijo mėgėjo licenciją ir šaukinį, dalyvauju radijo mėgėjų veikloje.
- Sudalyvauju sportinės radiopelegencijos orientavimosi varžybose (Lapių medžioklėje).
- Tautinėje arba tarptautinėje stovykloje savanoriauju stovyklos apsaugos arba medikų komandoje.
- Savo vienetą instruuoju, kaip evakuotis ir evakuoti sužeistą iš stipriai miškingos teritorijos.
- Pravedu ryšininkų kursus arba sueigų šia tema ciklą vieneto skautams.
- Tunto, krašto arba Lietuvos skautijos mastu suorganizuoju ir pravedu pirmosios pagalbos, krizių valdymo arba ryšininkavimo mokymus vadovams arba įgūdžio gilinimo dieną patyrusiems skautams.